

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ
ОНЛАЙН-ОСВІТИCURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF VOCATIONAL EDUCATION
ONLINE EDUCATION SYSTEM

У статті розглядаються питання інноваційного впровадження онлайн-ресурсів, сервісів та освітніх платформ у різних країнах. Вивчення передового зарубіжного досвіду в профорієнтаційній роботі допоможе проєктувати майбутню кар'єрну траєкторію кожної людини, перейняти впровадження моделі принципу організації психолого-педагогічної допомоги у визначенні професії за допомогою онлайн-ресурсів та психологічної підтримки радників (каунслерів) для профорієнтаційної роботи в українській системі. Сучасні онлайн-платформи дають змогу поєднати як досвід інших країн, так і різних компетентних спеціалістів.

Проаналізовано онлайн-ресурси Хорватії, Австралії, Великобританія, Бельгії, Польщі, України, платформи, які допоможуть старшокласнику пізнати краще себе та знайти свою майбутню професію або напрям навчання для здобуття професії.

В Україні розпочата реформа профільної освіти, але нині немає розробленої системи відбору та супроводу профільного орієнтування і профконсультування старшокласників. Сучасний старшокласник користується онлайн-ресурсами, їх розмаїттям, але немає стандартизованої програми від Міністерства освіти і науки України, яка направить та допоможе з вибором напрямку навчання. Нині розроблений сайт національного порталу з профорієнтації та побудови кар'єри, www.hryoutest.in.ua.

Сучасні зміни в реформі профільної освіти необхідні суспільству, тому що традиційна система навчання не справляється із запитами суспільства. Перед школою стоять завдання формування якостей випускників – самостійних, відповідальних, соціально мобільних, соціалізованих, адаптованих до ринку праці. Методами реалізації цих завдань є профільне навчання та впровадження сучасних онлайн-ресурсів.

Важливим є також підготовка педагогів, психологів до використання онлайн-ресурсів. О.В. Лісовець та О.В. Сватенков вважають одним із важливих умінь педагога володіння сучасними інформаційними технологіями. Ефективна професійна діяльність педагога буде за умови володіння комп'ютером та вміння використовувати Інтернет-ресурси, сайти з профорієнтації. Підготовка кваліфікованих консультантів (каунслерів) є важливою частиною профорієнтаційної роботи, що допоможе як в індивідуальній роботі, так і в груповій.

Ключові слова: онлайн-ресурси, зарубіжний досвід, профільна освіта, онлайн-профорієнтація в Україні, онлайн-платформи для профорієнтації.

The article considers the issues of innovative implementation of online resources, services and educational platforms in different countries. Studying the best foreign experience in career guidance work will help to design the future career trajectory of each person. Adopt the introduction of the model of the principle of organization of psychological and pedagogical assistance in determining the profession, with the help of online resources and psychological support of counselors (counselors), for career guidance work in the Ukrainian system. Modern online platforms allow you to combine the experience of other countries and different competent professionals.

Online resources of Croatia, Australia, Great Britain, Belgium, Poland, Ukraine are analyzed. Platforms that will help high school students get to know themselves better and find their future profession, or field of study, to acquire a profession.

In Ukraine, the reform of specialized education has begun, but currently there is no developed system of selection and support of specialized orientation and vocational counseling, high school students. Modern high school students use online resources, their great variety, but there is no standardized program from the Ministry of Education and Science of Ukraine, which will guide and help with the choice of field of study. The website of the national portal for career guidance and career development, www.hryoutest.in.ua, is currently being developed.

Modern changes in the reform of specialized education are necessary for society, because the traditional system of education does not cope with the growing demands of society. The school faces the task of forming the qualities of a graduate: independent, responsible, socially mobile, socialized, adapted to the labor market. The method of realization of these tasks is specialized training and introduction of modern online resources.

It is also important to prepare teachers, psychologists, for the ability to use online resources. Lisovets O.V., and Svatenkov O.V., consider one of the important skills of the teacher is the possession of modern information technology [4]. Effective professional activity of a teacher will be provided by computer skills and the ability to use Internet resources, career guidance sites. Training of qualified counselors (counselors) is an important part of career guidance work, which will provide assistance in both individual and group work.

Key words: online resources, foreign experience, specialized education, online career guidance in Ukraine, online platforms for career guidance.

УДК 37:005.336.2

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2022.33.37>

Шулюк Н.І.

аспірантка кафедри практичної психології
Криворізький державний педагогічний
університет

Нові виклики в час інформаційних технологій вимагають нових стратегій. У 2007 р. була створена Європейська мережа з безперервної профорієнтаційної політики (European lifelong guidance policy network/ELGPN), метою якої

стало надання допомоги своїм країнам-членам та Європейській комісії з розвитку європейської співпраці у сфері безперервного консультування як у сфері освіти, так і у сфері зайнятості.

Використання інформаційних технологій у профорієнтації та сфері інформатизації освіти знаходять місце в працях С.Г. Григор'єва, В.В. Гріншкуна, В.Г. Кінельова, А.Л. Семенова та інших вчених. Застосування інформації технології у профорієнтації уможливить доступ до інформаційних ресурсів на спеціалізованих платформах, сайтах для допомоги у виборі майбутньої професії [5].

Фінляндія є однією з передових країн у профорієнтації, яка забезпечує своїми ресурсами різні категорії населення протягом усього життєвого шляху людини [7]. Створена система має три стадії: традиційна профорієнтація; комплексне консультування; самостійне конструювання своєї життєвої та кар'єрної траєкторії. Нині Фінляндія знаходиться на третій стадії, апробації системи «Co-careering», або «спільне побудова кар'єри», запропонована J. Kettunen. Принцип системи полягає в розвитку кар'єри в онлайн-середовищі через обмін досвідом, вміння використовувати соціальні мережі для спільної роботи, активне дослідження кар'єри, допомогу один одному, обмін рекомендаціями і конструктивне розв'язання питань у межах членів Інтернет-спільноти.

Окрім цієї системи, Фінляндія зараз активно апробує низку інноваційних інструментів в області профорієнтації, модель «YIP-консультування», застосування ІТ-технологій у створенні індивідуальних професійних тенденцій, а у зв'язку з недостатньою вивченістю аналіз фінського досвіду є особливо цікавим та актуальним [8; 9].

У Франції на державному рівні існує Національне бюро інформації з освіти та професій (ONISEP), яке підпорядковане Міністерству національної освіти Франції. Завданням служби є управління діяльністю своїх представництв, розробка та поширення документації та інформації в національному масштабі [6].

Профільна освіта є особистісно орієнтованою, спрямованою на індивідуалізоване навчання, що дасть змогу розкрити та реалізувати потенціал кожного учня. Професійним вирішенням профорієнтаційної роботи є комплексний підхід: на базі онлайн-ресурсів вчителі, психологи, кар'єрні радники (каунслери), батьки, учні зможуть вибрати оптимальний варіант, який підходить учню.

Професійна орієнтація є комплексом спеціальних заходів сприяння людині у професійному самовизначенні та виборі оптимального виду зайнятості з урахуванням її психологічних особливостей та потреб, а також соціально-економічної ситуації на ринку праці [3].

Нині за онлайн-платформами майбутнє, підліткам доступні різні варіанти профорієнтації, а практика Хорватії, Австралії, Велико-

британії, Бельгії, Польщі доводить дієвість цих платформ.

Профорієнтацію можна розуміти як процес надання ефективних інструментів для кращого розуміння особи, що отримує консультацію. Є багато цікавих онлайн-інструментів для профорієнтації, розглянемо сучасні системи комп'ютерної профорієнтації в різних країнах.

Career Choice – це безплатна комп'ютерна система профорієнтації, розроблена в Хорватії для керівництва та консультування людей, які готуються до навчального переходу, переосмислення кар'єри або стикаються зі зміною кар'єри.

Система надає список професій, що відповідають перевагам клієнтів, у вигляді електронних порад. Система враховує 31 аспект, який описує професію: спілкування, турбота про інших, умови праці, незалежність, заріток тощо. База даних включає 225 професій, оцінених експертами за всіма параметрами. Система вибирає заняття для клієнта на основі алгоритму компенсації, що базується на теорії очікуваної корисності (ТОП).

Додаток на смартфон CareerMe, раніше відомий як Career Hunter, є безоплатним додатком для смартфонів, пристроїв Apple та Android, розробленим у Квінсленді, Австралія. Він націлений на те, щоб допомогти молодим людям планувати кар'єрне зростання та знаходити можливості працювати.

Додаток надає найсвіжішу інформацію, яка дає змогу молодим людям встановити зв'язки між школою та діловим світом, і виділяє області, в яких навички найбільш необхідні. CareerMe містить інформацію про різні галузі та професії, включаючи описи посад, вимоги до навчання, місця навчання, найкращі робочі місця та нестачу навичок у кожній області, а також доступні робочі місця.

Великобританія у 2012 році запровадила у Сполученому Королівстві програму Inspiring the Future, вона була розроблена благодійною організацією «Освіта та роботодавці» в партнерстві зацікавлених сторін: роботодавцями, профспілками, освітою, урядом та посередниками.

Вона спрямована на те, щоб поєднати школи зі світом професій, даючи молодим людям змогу зустрітися із професіоналами з різних областей. Мета програми – розширити кругозір молодих людей, підвищити їх спрямованість, показати їм діапазон можливостей та кар'єрних маршрутів, наприклад, учнівство, маршрути вищої освіти.

Inspiring the Future – це інноваційний онлайн-інструмент співвідношень, який об'єднує школи, коледжі та волонтерів зі світу професій через вебсайт. Програма є безоплатною, вона забезпечує безпечну, надійну, своєчасну взаємодію між школами та світом професій.

Різні професіонали своєї справи, добровільно проводять одну годину на рік у державній школі чи коледжі, розповідаючи молодим людям про свою роботу та кар'єру. Крім того, можна обирати з низки спеціальностей, які можуть зацікавити студентів, наприклад, як математика використовується в роботі, фінансова грамотність, мова або інженерні технології. Вчителі вибирають та запрошують добровольців із різних секторів та професій, які найкраще відповідають потребам їхніх учнів.

Було запущено дві суміжні кампанії: Primary Futures націлена на учнів початкових шкіл із метою збільшення та розширення їхніх прагнень, а Inspiring Women спрямована на те, щоб познайомити з можливостями вже працюючих жінок, які є зразками для наслідування.

У Бельгії в період з січня 2015 року до липня 2017 року службою зайнятості Фландрії VDAB було впроваджено додаток Mentor як пілотний проект. Він складається з мобільного додатку, що пов'язує молодих здобувачів із досвідченими професіоналами, які виступають їхніми наставниками. Наставники дають їм поради щодо того, як підвищити їхні шанси на отримання роботи та приймати правильні рішення під час пошуку роботи. VDAB визначила, що молоді люди, які шукають роботу, можуть отримати підтримку за допомогою більш індивідуальних та доступних послуг – як цільова група, яка приймає та готується використовувати нові технології під час пошуку роботи.

Концепція була розроблена VDAB спільно з міжнародною студентською групою, що проходить стажування в IBM. Студенти створили прототип програми, включаючи його графічний дизайн. На основі ідеї студентів VDAB запустила пілотний проект і створила повнофункціональний додаток, виконавши такі кроки: потенційні наставники входять до системи через обліковий запис LinkedIn та вказують сфери своєї компетенції, в яких вони можуть бути наставниками; підопічний завантажує програму на мобільний пристрій (мобільний телефон, планшет) та реєструється як користувач; підопічний шукає сектор, що його цікавить (за списком ключових слів), в якому він/вона хотіли б отримати підтримку; як тільки підопічний підтвердив, що йому потрібен наставник, він/вона отримує список запропонованих наставників і може вибрати одного (підопічний має доступ до профілів LinkedIn професіоналів, запропонованих додатком); вибраний наставник отримує запит від підопічного та може затвердити або відхилити його.

За кіберконсультуванням – майбутнє профорієнтації, одним із таких методів є дерево кар'єри – це новий інструмент у практиці профорієнтації. Це набір перевірених тестів, а також додаткові інструменти для підтримки профорієнтації та полегшення пошуку роботи.

Дерево кар'єри було розроблене завдяки реалізації міжнародного проекту під назвою «Дерево кар'єри» (CaT). Проект CaT фінансувався за рахунок коштів ЄС у рамках програми Стратегічне партнерство Erasmus+ (проект № 2014-1-PL01-KA200-003345). Міжнародна команда психологів та професійних консультантів із Польщі, Іспанії, Словенії, Туреччини та Великобританії розробила проект CaT, який працює під керівництвом експертів із Коледжу економіки та інновацій у Любліні (Польща).

Інструмент «Дерево кар'єри» – це набір діагностичних та допоміжних засобів консультування. Діагностична частина містить шість списків для вивчення параметрів, які стосуються рішень у галузі освіти та професійної підготовки, набір когнітивних тестів та анкету для дослідження, кваліфікації, освітніх та професійних досягнень.

Інструменти, що підтримують консультацію, включають автоматично створений описовий звіт із порадами з навчання та професійної підготовки та описом трьох типових професій, запропонованих оптантові, портфолію та резюме Europass. Дерево кар'єри засноване на емпіричному ставленні до створення тестів. Описи та тести, включені до неї, були побудовані з урахуванням теорії відповіді питання тесту (Item Response Theory – IRT).

Дерево кар'єри служить для діагностики потреб, інтересів, освітніх та професійних схильностей людей віком 15–25 років, які планують свій кар'єрний шлях. Набір анкет та тестів дозволяє отримати багатомірну діагностику. Автоматично створений звіт надає посібник з інтерпретації результатів та рекомендації щодо планування кар'єри, освітньої та професійної діяльності.

Дерево кар'єри також містить додаткові інструменти, що підтримують активне формування кар'єрного шляху, зокрема автоматично згенеровані резюме в стандарті Europass, створення кейсу освітніх та кар'єрних досягнень у процесі кар'єрного зростання.

Набір анкет, тестів та консультаційних інструментів покликаний допомогти консультантам, які підтримують молодих людей у циклічному та поточному плануванні розвитку, а також уможливити учасникам незалежне оцінювання за допомогою інструментів, що допоможуть в освітній, професійній та життєвій кар'єрі.

Дерево кар'єри побудоване як набір комп'ютерних адаптивних тестів. Комп'ютеризовані адаптивні тести (CAT) становлять питання та завдання для перевірених осіб на екрані комп'ютера. Результати, отримані в тестах за допомогою комп'ютеризованого адаптивного тестування, розраховуються під час тесту після кожного питання. Прикладні обчислювальні алгоритми оптимізують про-

ведення дослідження з використанням мінімально можливої кількості питань та завдань, що дозволяють отримати передбачувану достовірність результату. Опитувальник дає змогу проводити комплексну оцінку десятих властивостей предметів, згрупованих у вісім областей: професійні інтереси, пріоритети, риси характеру, темпераментні характеристики, навички міжособистісного спілкування, підприємницькі навички, когнітивні здібності.

Тест створений у формі книжки польською та англійською мовою, містить дві частини. У першій частині показані етапи структури «Дерева кар'єри» та параметри діагностики, які були включені до інструментарію. У другій частині описані психометричні властивості тестів із пакету «Дерево кар'єри». Інструкції з використання набору інструментів «Дерево кар'єри» та правила інтерпретації «Дерево кар'єри», результати освітньої та професійної орієнтації можна знайти в довіднику для консультантів «Дерево кар'єри. Набір інструментів для діагностики та консультування в освітній та професійній кар'єрі», який являє собою резюме частини книги нижче, доповненої докладним описом результатів індивідуальних шкал, яка являє собою збірник методичних матеріалів, що підтримують роботу консультанта і дозволяють поглибити знання про планування кар'єри. Детальніша інформація на сайті <http://www.career-tree.eu/index.php/en/>.

12 жовтня 2021 року в Україні відбувся наймасовіший Всеукраїнський урок із профорієнтації для учнів 7-11 класів «Обери професію своєї мрії». Переглянули урок понад 15 000 класів шкіл з усіх регіонів України.

Організаторами уроку виступили Міністерство освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти, Асоціація інноваційної та цифрової освіти і компанія «HR YOU», за сприяння Радниці-Уповноваженої Офісу Президента України з питань прав дитини та дитячої реабілітації Дарії Герасимчук. Головна мета уроку – дати змогу молодому поколінню українців визначити професію своєї мрії, мотивувати учнів на побудову власної успішної кар'єри, реалізувавши себе в Україні. На уроці були присутні відомі українці: Євген Клопотенко, український шеф-кухар, телеведучий, який входить до топ-50 кухарів світу, Жан Беленюк, олімпійський чемпіон у Токіо, Ігор Гарбарук – заступник Міністра освіти і науки України, Уляна Пчолкіна – чемпіонка світу з пара-карате, телеведуча, громадська діячка, Ганна Різніченко – провідна українська кар'єрна радниця, яка консультує підлітків із різних країн світу. Промо-ролик уроку з профорієнтації можна переглянути за посиланням <https://bit.ly/3kYGFA1>. Запис онлайн-уроку можна переглянути за посиланням <https://www.youtube.com/watch?v=vM6pu3pbMqA>.

Проект включений до стратегічних нормативних документів, гарантована його реалізація за 4 роки («Оперативний план Міністерства освіти і науки України на 2021 рік», Наказ № 466 Міністерства освіти і науки України).

Проект створений на основі міжнародного досвіду провідних країн у профорієнтації: США, Китаю, Німеччини, Швеції, глобальної мережі ЮНЕСКО.

У США є національна програма кар'єрних радників у всіх навчальних закладах країни. Китай має наймасовіший освітній портал, підготовка молоді до робітничих професій у 2020 році отримала 12 мільйонів доларів інвестицій на їх розвиток. У Німеччині є так званий «соціальний ліфт», цей проект загальнонаціональний і починається у школі, де кожен учень має особисту карту з профорієнтації. У Швеції 63% дорослого населення навчаються протягом усього життя, це найвищий показник серед усіх країн. Мережа ЮНЕСКО Learning City, започаткована ініціативою ООН, включає 174 міста з 55 країн. Learning City (місто, що навчається) – це місто, яке сприяє навчанню протягом усього життя для всіх.

На сайті національного порталу з профорієнтації та побудови кар'єри www.hryoutest.in.ua можна протестувати себе, визначити свою схильність до різних сфер професійної діяльності, пройти навчання, переглянути відеолекції та пройти мультимедійні курси у форматі SCORM про тренди ринку праці в Україні та світі, переглянути ролики про тип особистості. Сайт містить інформацію як для учнів, так і для батьків. Можна відвідати успішні компанії, дізнатись більше про найпотужніші українські компанії та про різні професії від найкращих фахівців за допомогою онлайн-екскурсії, пройти навчання в «Школі кар'єрного консультанта», навчання для вчителів, викладачів, шкільних психологів, опанувати професію кар'єрного консультанта. Партнер «Школи кар'єрного консультанта» – компанія «Астарта».

Тестування складається з двох етапів: визначення типу особистості й типу інтелекту. Тип особистості визначають за методикою американського психолога Джона Голанда. За нею типів шість: реалістичний, дослідницький, соціальний, конвенціональний, підприємницький, артистичний. Кожна людина володіє якостями, притаманними всім шести типам особистості. Однак домінувати можуть 1-2 типи. Методикою користуються з середини минулого століття і до сьогодні, це одна з найефективніших методик у профорієнтації. Вона дає змогу визначити тип особистості відповідно до професійних уподобань. Мета методики – визначити схильності людини й обрати професії, які найбільше відповідають її психотипу, тобто характеру, прагненням, відчуттям. Кожному типу особистості притаманні свої особ-

ливості темпераменту, характеру та схильності до певного виду роботи.

Типи інтелекту визначаються за методикою Говарда Гарднера – американського психолога, автора класичної теорії множинного інтелекту, який стверджує, що людина має не єдиний «загальний інтелект», а низку інтелектуальних здібностей. **Говард Гарднер** у дослідженнях довів, що існують множинні форми прояву інтелекту, які неможливо оцінити та виміряти за допомогою тестів «IQ». Типів інтелекту він виділяє **дев'ять**: вербально-лінгвістичний, логіко-математичний, візуально-просторовий, кінестатичний, музичний, міжособистісний, внутрішньоособистісний, натуралістичний, екзистенціальний [1].

Тестування на сайті www.hryoutest.in.ua має на кожному етапі до десяти питань, але можуть бути додаткові питання для точнішого результату. Після завершення тестування система покаже провідні типи особистості та інтелекту, а також відповідно до них згенерує професії, які найбільше підходять. Усі дані автоматично зберігаються в особистому профілі на порталі.

Можуть пройти навчання учні та батьки. Скориставшись цією функцією, можна отримати інформацію про те, як вибрати професію своєї мрії, підготуватись до працевлаштування, дізнатись про найперспективніші професії в Україні та світі тощо. Форма відео- та мультимедійних SCORM-курсів переставлена в таких рубриках: «Відеолекції щодо типів особистості», «Профорієнтаційний курс для батьків», «Курс для учасників освітнього процесу щодо трендів на ринку праці», «Підготовка резюме/відео-резюме», «Як знайти компанію своєї мрії», «Як обрати професію своєї мрії», «Вид співбесіди (співбесіда за допомогою телекомунікації)», «Вид співбесіди (індивідуальна співбесіда)», «Професії, яких навчають у закладах вищої освіти», «Професії, яких навчають у професійних (професійно-технічних) закладах освіти», «Затребувані професії та професії майбутнього в Україні», «Самореалізація», «Що робити, якщо ти ще не визначився із майбутньою професією», «Що таке профорієнтація та як ми обираємо професію», «Як визначити свої сильні сторони та власні компетенції», «Стратегії побудови кар'єри», «Тенденції ринку праці», «Психотипи особистості: яка робота найкраще підходить саме тобі».

Також є онлайн-екскурсії, за допомогою яких можна «відвідати» провідні українські підприємства. Онлайн-екскурсії створені для того, щоб максимальна кількість українців з усіх регіонів країни дізнались про найкращі українські компанії та професії, а також про умови праці, навички, якими потрібно володіти, та багато цікавого та корисного для вибору професії своєї мрії. Онлайн-екскурсії містять 22 відеоматеріали таких компаній: ETS

Group – єдиний український офіційний дилер будівельної техніки Volvo; Бібліохаб: Центральна районна бібліотека ім. П.Г. Тичини; Київський зоопарк; Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України; Vodafone Україна – провідний український мобільний оператор; Альфа-Банк Україна – один з найбільших українських комерційних банків із міжнародним капіталом; Стильне радіо «Перець FM» від Business Radio Group; Компанія «ВіЯр» – лідер із виробництва меблів в Україні; Телеканал 1+1; Астарта – один із найбільших агро-індустріальних холдингів в Україні; медична компанія Into-Sana; КП «Київський метрополітен»; KPMG – міжнародна мережа фірм, що надають аудиторські, податкові та консультаційні послуги; супермаркет «Сільпо» (торгово-промисловий холдинг Fozzy Group); фармацевтична компанія «Дарниця»; Backstage – найбільша мережа б'юті-салонів України; Нова пошта – лідер логістичного ринку; FILM.UA Group – найбільша у Східній Європі група компаній у сфері кіно- і телепродакшену; Головне управління Національної поліції України у м. Києві; медіахолдинг «Медіа Група Україна» (НГУ «Новинна Група Україна»); Європейська Бізнес Асоціація; Компанія «Комплекс – В» – лідер у сфері акустичних і освітлювальних рішень.

Також на сайті представлена Школа кар'єрного консультанта за моделлю *bended learning* (змішане навчання), що складається з п'яти мультимедійних уроків у міжнародному форматі SCORM та практичного тренінгу. Школа кар'єрного консультанта призначена для профорієнтологів, психологів, вчителів навчального закладу, щоб допомогти освоїти принципи профорієнтації в реаліях швидкоплинних змін та оволодіти навичками проведення психодіагностики учнів.

Після завершення курсу отримують знання основних етапів, методики, правил проведення та принципи профорієнтаційної роботи, вміння аналізувати психотипи особистості учня (зокрема за методикою Джона Холланда), визначити тип інтелекту (за методикою розвитку Говарда Гарднера), мотивацію, прагнення, цілі та цінності дитини, аналізувати сильні сторони учня, таланти та вибудовувати майбутню кар'єрну стратегію, різні типи кар'єр і методи їх побудови, основні професійні сфери та основні шляхи розвитку кар'єри всередині них, засвоюють аналітику ринку праці та знання щодо перспектив розвитку ринку, вміння проводити профорієнтаційну роботу задля досягнення мети учня та підтримки його в ресурсному стані (зокрема із застосуванням методики проведення групових занять, курсів, індивідуальних консультацій тощо), працювати в контексті вибору майбутньої роботи зі складними учасниками зокрема та батьками загалом.

Програма курсу затверджена ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН. Учасники, які завершать онлайн-курс «Школа кар'єрного консультанта», пройдуть вебінар та захистять практичну роботу, отримають сертифікат про закінчення курсу із зазначенням 1 кредиту ЄКТС.

Партнером Школи кар'єрного консультанта є компанія «Астарта-Київ» – один із найбільших вертикально інтегрованих агро-індустріальних холдингів в Україні (детальніша інформація на сайті: www.hryoutest.in.ua).

В Україні професії кар'єрного консультанта немає, на відміну від США, де є служба Гайденс – психолого-педагогічна консультативна організація в навчальних закладах США, служба допомоги школярам в освітньому та професійному самовизначенні. Учень закріплюється за «каунслером» (консультантом), на якого покладають завдання супроводу, проведення необхідних діагностичних заходів із метою визначення інтересів, схильностей, загальних та спеціальних здібностей. За результатами навчальної успішності за різними дисциплінами учні за допомогою каунслера та інших шкільних працівників можуть зробити правильний вибір відповідно до своїх можливостей та інтересів [2, с. 108–113].

Висновки з проведеного дослідження. Інформаційні технології міцно увійшли в повсякденну реальність і стали частиною життя. Профорієнтаційну діяльність необхідно корегувати під сучасні тенденції та впроваджувати в освітній сфері діяльності онлайн-системи. Необхідні зміни в профорієнтаційному консультуванні, такі як впровадження нових професій (кар'єрний радник) задля допомоги в профорієнтації старшокласникам, навчання нових інформаційних технологій та використання різноманітних сайтів, педагогів, психологів, батьків, об'єднання в одну мережу шкіл, коледжів, центрів зайнятості, університетів, роботодавців задля співпраці та кращого розуміння потреб ринків праці.

З огляду на використання інформаційних технологій в профорієнтаційній діяльності у практиці зарубіжжя дослідження доводить їх ефективність, зручність, швидкість. Система професійної орієнтації старшокласників має бути спрямована на побудову довгострокової кар'єрної траєкторії особистості.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гарднер Г. Структура розуму: теорія множинного інтелекту. Діалектика-Вільямс, 2018. 512 с.
2. Гурман Т.Л. Становлення системи професійної орієнтації учнів у середніх школах США. *Наукові записки ТНПУ. Серія: Педагогіка*. 2006. № 9. С. 108–113.
3. Карпов А.В. Психологія труда : учебник для бакалавров. 2-ге вид. Москва : Юрайт, 2014. 350 с
4. Лісовець О.В. Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності соціального педагога та практичного психолога : навч. посібник. Ніжин : Видавництво НДУ ім. Миколи Гоголя, 2011. 104 с.
5. Царапкина Ю.М., Лебедева І.І. Об игре Интернет-технологий в профорієнтації. *Европейские журналы соціальних наук*. 2016. № 6. С. 207–212.
6. Шамсутдинова І.Г., Павлова О.І. Професійна орієнтація учасників у Франції. URL: https://portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?subaction=showfull&id=1194958461∓archive=1195596857&start_from=&ucat=& (дата звернення: 14.01.2022).
7. Finland: ministry of education strategy: 2015, issued in 2003. *National strategy for lifelong learning [Finland]*, 2011. URL: <https://uil.unesco.org/document/finland-ministry-education-strategy-2015-issued-2003> (date of access: 14.01.2022).
8. Kettunen J., Sampson J. J., Vuorinen R. Career practitioners conceptions of competency for social media in career services. URL: https://www.researchgate.net/publication/265053373_Career_practitioners'_conceptions_of_competency_for_social_media_in_career_services (date of access: 14.01.2022).
9. Vanhalakka-Ruoho, M., Koski L., Silvonen J. Educational pathways of ninth grade adolescents: Transition practices in vocational and academic families. *Australian Journal of Career Development*. 2016. Т. 25. Vol. 3. P. 117–128.